

Peuterplusgroep van Klein & Co

Inhoud

1.	De visie van Klein & Co en de peuterplusgroep.	3
2.	De praktijk: werkplan	4
2.1	Groep	4
2.2	Pedagogisch medewerkers	4
2.3	Ruimte	4
2.4	Dagindeling	5
2.5	Activiteiten en ontwikkelingsstimulering	5
2.6	Volgen en begeleiden van kinderen	7
2.7	Verzorgen	7
2.8	Peuterplusgroep in relatie tot de andere groepen bij Klein & Co	8

Inleiding

Klein & Co is een kinderopvangorganisatie met kleine groepen in een huiselijke omgeving. Er zijn verticale groepen en peuterplusgroepen. In dit document, dat een onderdeel is van het pedagogisch beleidsplan, is te lezen hoe Klein & Co de begeleiding van de peuterplusgroepen vormgeeft.

Klein & Co begeleidt kinderen vanaf het moment dat ze als baby beginnen op een groep tot het moment dat ze naar de basisschool gaan. De pedagogisch medewerkers werken samen met de kinderen en de ouders toe naar het moment dat ze vertrekken naar de basisschool.

Na al die jaren ervaring en met informatie uit de nieuwste onderzoeken wil Klein & Co graag een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van peuters voor een optimale overgang naar het basisonderwijs. Dit doen wij door groepen te organiseren voor peuters vanaf drie jaar met een alleen op peuters gericht programma.

1. De visie van Klein & Co en de peuterplusgroep.

Kinderen zijn nieuwsgierig, leergierig, vrolijk, enthousiast, sterk en creatief. Ze hebben behoefte aan geborgenheid en veiligheid en verdienen hetzelfde respect als dat wij volwassenen elkaar geven. Dit geldt voor ieder individu op zijn of haar eigen manier en op zijn of haar eigen tempo.

De werkwijze op de peuterplusgroep is geïnspireerd op de ontwikkelingstheorieën van Lev Vygotsky. Een van zijn belangrijkste bevinding is dat een kind ontwikkelt door middel van de juiste 'zone van de naaste ontwikkeling' te creëren. De 'zone van de naaste ontwikkeling' is het verschil tussen wat een kind zonder hulp kan doen en wat een kind met hulp kan doen. Kinderen leren door sociale processen in een sociale context. Kinderen leren door te spelen en te ontdekken. Als pedagogisch medewerker observeer je waar het kind staat in zijn ontwikkeling en manipuleert het spel door een uitdaging te creëren en zo de brug naar de zone van de naaste ontwikkeling te maken.

Kinderen moeten het vertrouwen krijgen te mogen ontdekken en proberen. Spelenderwijs begeleiden wij ze in levensechte gebeurtenissen zoals boeken lenen van de bibliotheek, het onderhouden van een moestuin en verjaardagskaarten maken voor familie en vrienden. Maar ook door rollenspellen zoals het spelen in de zelfgemaakte winkel, door af te rekenen met een pinpas of door een diertuin te bouwen in de bouwhoek.

Door goed te kijken naar het spel dat de kinderen spelen en vervolgens samen met de kinderen verder te spelen ontstaat er verdieping in het spel en dan is er sprake van optimaal leren en ontwikkelen.

Klein & Co luistert naar de kinderen en komen samen tot plannen en activiteiten. Het kind staat centraal. Elkaar respecteren en rekening met elkaar houden komt vaak voort uit een goede communicatie en je proberen te verplaatsten in het kind. Kinderen moeten serieus genomen worden en niet worden gedwongen. Situaties of acties moeten worden uitgelegd en niet enkel worden verboden.

Kinderen zijn vaak goed in staat zelf een oplossing te vinden wanneer ze zich geaccepteerd en begrepen voelen. Emoties mogen worden beleefd en problemen mogen, op een rustige en duidelijke toon worden benoemd. Dit alles stimuleert de zelfstandigheid van het kind en ook de algemene sfeer op de groep.

2. De praktijk: werkplan

2.1 Groep

Klein & Co heeft twee peuterplusgroepen, De Kleine Tijger op de Amstelveenseweg 97 en De Kleine Olifant op de Ceintuurbaan 207. Bij De Kleine Tijger kunnen dertien kinderen opgevangen worden en bij De Kleine Olifant zestien kinderen.

De opvang is vanaf drie jaar tot de dag waarop een kind vier jaar wordt. In overleg met het team van Klein & Co kan gekeken worden of er eventueel een vervroegde plaatsing of verlenging op de peuterplusgroep nodig is.

Er wordt gewerkt met twee of drie pedagogisch medewerkers per groep, afhankelijk van de groepsgrootte.

2.2 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers die op de groep werken zijn bekend met methodisch werken en zijn bekend met de peuter methode van Basisontwikkeling met als grondlegger de pedagoog Lev Vygotski.

De pedagogisch medewerker heeft als doel de ontwikkeling doelgericht te stimuleren door middel van vijf impulsen:

- oriënteren op de activiteit
- versterken en verdiepen van de activiteit
- verbreden naar andere activiteiten
- toevoegen van handelingsmogelijkheden
- reflecteren op de activiteit

De teams zijn samengesteld uit mbo en hbo geschoolde pedagogisch medewerkers. Er zijn een aantal competenties en vaardigheden waar een pedagogisch medewerker op de peuterplusgroep aan moet voldoen. Zo moet haar Nederlands spraak- en schrijfvaardigheid in orde zijn. Ze moet handelingsgericht kunnen werken en observeren en ontwikkelingsgerichte activiteiten kunnen ontwerpen.

Aangezien er momenten gedurende de dag zijn dat een pedagogisch medewerker een korte periode alleen op de groep staat heeft Klein & Co altijd een zogeheten achterwacht. Iemand die ingeschakeld kan worden, mocht dit nodig zijn. Voor de peuterplusgroep op de Amstelveenseweg is dit de vestigingsmanager en uiteraard zijn de twee andere vestigingen ook de achterwacht.

Op de peuterplusgroep op de Ceintuurbaan is er ook een vestigingsmanager en zijn de twee andere vestigingen de achterwacht. Enkele medewerkers op kantoor zijn ook gekwalificeerd om op de groep te staan en fungeren ook als achterwacht.

2.3 Ruimte

Omdat rollenspel een grote rol speelt in de ontwikkeling van peuters is de huishoek de grootste en meest uitgebreide hoek in de ruimte. Deze huishoek kan thematisch worden ingericht wanneer het thema daarom vraagt. Naast de huishoek zijn er ook nog andere hoeken:

- De bouwhoek: voor constructie activiteiten
- De boekenhoek: voor taal- en leesactiviteiten

- Het atelier: voor beeldende activiteiten

Naast de standaard hoeken die aanwezig zijn is er ook een ruimte waar de kinderen gezamenlijk kunnen zitten en de dagelijkse gebeurtenissen en routines de aandacht krijgen.

De kinderen gaan iedere dag naar buiten. We gaan met de bolderkar naar het park, de markt, een boodschap doen, Artis, kinderboerderij, bibliotheek of een ander soort uitstapje. De kinderen kunnen ook in de tuin spelen. De tuinen zijn met zorg ingericht waarbij gelet is op motorische uitdagingen en veiligheid. Zo zijn er fietsjes en ballen aanwezig en materiaal om hutten te bouwen. Als de kinderen naar de tuin gaan is er altijd een volwassene aanwezig voor toezicht. Wanneer de groep met de bolderkar op stap gaat dan houden wij dezelfde beroepskracht kind ratio aan als binnen.

2.4 Dagindeling

Een vaste dagindeling biedt de kinderen duidelijkheid. De voorspelbaarheid die een vaste dagindeling met zich meebrengt biedt veiligheid en vertrouwen die jonge kinderen nodig hebben. De dagindeling van de peuterplusgroep lijkt al op de dagindeling van de gemiddelde kleuterklas alleen is er meer ruimte voor rust en ontspanning. Alle overgangen van activiteit naar activiteit gaan op een lager tempo dan in de kleuterklas. Er wordt echter wel al geoefend met handelingen die gedaan kunnen worden zoals; opruimen, stoppen met een activiteit omdat de tijd om is, wachten tot iedereen van de groep klaar is, jezelf aankleden om naar buiten te gaan en zelf aan het werk gaan met een activiteit.

Dagprogramma:

07:30 uur – 09:30 uur	brengen van de kinderen, vrij spel
09:30 uur – 10:00 uur	gespreksactiviteit en fruit & water
10:00 uur – 11:00 uur	activiteit
11:00 uur – 12:00 uur	naar buiten
12:00 uur – 12:30 uur	lunch
12:30 uur – 13:00 uur	leesactiviteit
13:00 uur – 14:00 uur	rustmoment
14:00 uur – 14:45 uur	vrij spel
14:45 uur – 15:15 uur	gezond tussendoortje & thee
15:15 uur – 16:30 uur	activiteit
16:30 uur – 18:30 uur	buiten en binnen vrij spel

Omdat het belangrijk is dat de peuters de activiteiten van de dag kunnen volgen maken wij gebruik van dagritme kaarten. Zo is het voor de peuters duidelijk wat er die dag van ze verwacht wordt.

2.5 Activiteiten en ontwikkelingsstimulering

Voor peuters draagt spel alle mogelijkheden aan om optimaal te kunnen leren en ontwikkelen. Als verzorgingsactiviteiten spelkarakter krijgen en regelmatig met hoge betrokkenheid worden uitgevoerd, krijgen activiteiten dus leer- en ontwikkelingsdimensies. Kinderen krijgen aan de ene kant veel vrijheid om het spel te spelen zoals zij het willen. Tegelijkertijd leert het zich ook aan bepaalde regels te houden die horen bij de activiteit en die aangeven hoe er gehandeld hoort te worden. Zoals

bijvoorbeeld de regel dat je buiten mag fietsen maar binnen niet. Of dat als je gaat koken in de keuken dat je roert met een lepel en niet met een verfkwest.

Spel is een gezamenlijke activiteit, waarbinnen de volwassenen overgangen bewerkstelligt in de spelontwikkeling en zo de zone van de naaste ontwikkeling creëert. Als volwassenen speel je dus mee met de kinderen.

Jonge kinderen gaan van manipulerend spel naar rolgebonden spel. Eerst zijn voorwerpen symbolisch en ontstaat er fantasie spel, zoals dat een auto ook een telefoon kan zijn. Later krijgen voorwerpen een functie of betekenis en ontwikkelt zich rolgebonden spel, zoals dat een auto echt als auto wordt gebruikt en rijdt op de wielen. Nog steeds met veel ruimte voor fantasie. In de late peuterfase en het begin van de kleuterfase ontwikkelt het rollenspel zich verder als voorwerpen in het spel een bepaalde betekenis krijgen. Kinderen nemen rollen aan zonder dat ze die rol noemen, zoals moeder, juf en treinconducteur, zo ontwikkelt eenvoudig rollenspel. Kinderen willen de wereld zoals zij die waarnemen, de 'grote mensen wereld' nabootsen. Ze willen oefenen hoe het is om ook volwassen te zijn. De volwassenen probeert de activiteiten zo in te richten dat kinderen deze mogelijkheid hebben. De volwassenen spreekt tegen de kinderen met de woorden die je zelf ook gebruikt. Als volwassenen ben je aanwezig om de kinderen te ondersteunen met het ontdekken van de wereld.

De activiteiten worden bewust gepland. Het is wel belangrijk te weten dat de inhoud van de planning niet een vaststaand gegeven is. Er moet tijdens het spel gestuurd kunnen worden. Vanuit wat de pedagogisch medewerker heeft gezien maakt zij de planning voor een activiteit. Daarbij worden de volgende vragen gesteld:

- Welke activiteit onderneem ik? Wat is mijn bedoeling?
- Met welke kinderen doe ik dit?
- Wat is mijn rol in de activiteit? Hoe pak ik de activiteit aan?
- Wat zijn de observatiepunten? Waar let ik op bij welk kind?

Na de activiteit reflecteert de pedagogisch medewerker en worden de volgende vragen gesteld:

- Was de activiteit zinvol genoeg?
- Hoe ontwikkelde de activiteit zich? Welke ontwikkeling was zichtbaar bij de kinderen?
- Kwamen mijn bedoelingen dichterbij?
- Was mijn bijdrage/hulp zinvol?
- Aandachtspunten voor vervolgaanbod? Waarmee kan ik doorgaan?

Volwassenen spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen dus zij spelen altijd mee om onder andere een 'zone van de naaste ontwikkeling' te bewerkstelligen.

Tijdens de activiteit, die altijd in het teken zal staan van het thema wat op dat moment op de groep speelt, zullen alle kinderen afwisselend meedoen of alleen een klein groepje. Wanneer niet alle kinderen meedoen met de activiteit er is ruimte voor zelf gekozen activiteiten of vrij spel in de hoeken.

Zoals op alle groepen bij Klein & Co werken wij ook op de peuterplusgroep met thema's. Het zijn wisselende thema's omdat wij aansluiten bij wat er op dat moment leeft op de groep. We kiezen voor thema's die levensechte activiteiten uitlokken. Op die manier halen wij de echte wereld binnen

op de groep. De VVE methode Startblokken is de inspiratie voor hoe we het beste thema gericht kunnen werken. Omdat wij planmatig activiteiten aan bieden is de ontwerpfase van een thema erg belangrijk. Daarvoor hebben wij een ontwerpschema ontwikkeld die de pedagogisch medewerkers gezamenlijk invullen.

2.6 Volgen en begeleiden van kinderen

Om kinderen goed te kunnen begeleiden is het belangrijk dat er een goed beeld is van de ontwikkeling van het kind. Om de ontwikkeling goed in beeld te krijgen wordt er gebruik gemaakt van een ontwikkeling volgsysteem, hiervoor zijn observaties en evaluaties nodig. Observaties zorgen ervoor dat dat er gegevens zijn om aanbod te kunnen ontwerpen en plannen te kunnen maken die goed zijn afgestemd op de interesses en de mogelijkheden van de kinderen in de groep.

Als een kind op de peuterplusgroep begint dan is er een entreeprocedure waarbij er geïnventariseerd wordt waar het kind staat in de ontwikkeling en wordt er een plan gemaakt voor de komende drie maanden. Wanneer een kind van een verticale groep doorstroomt zal dit plan opgesteld worden door de huidige pedagogisch medewerker en de pedagogisch medewerker van de peuterplusgroep. Dit plan wordt bij de intake met de ouders op de peuterplusgroep doorgenomen en zo nodig aangepast. Als een kind nog niet bekend is bij Klein & Co zal de pedagogisch medewerker van de peuterplusgroep het plan samen met de ouders opstellen. Na een half jaar is er een korte tussenevaluatie en twee weken voordat het kind naar de basisschool gaat is er een overdrachtsgesprek.

De volgende onderwerpen komen aanbod bij de observaties en de oudergesprekken:

- Basiskennmerken
- Spelactiviteiten en taal
- Constructief spel, beeldende activiteiten en taal
- Activiteiten met verhalen, boeken, teksten/beginnende geletterdheid
- Communicatie en sociale contacten
- Taalontwikkeling

De oudergesprekken worden voorbereid en gevoerd door de mentor van het kind.

2.7 Verzorgen

Klein & Co vindt het belangrijk dat kinderen zoveel mogelijk worden verzorgd op de manier waarop ouders dat het meest prettig vinden. De communicatie tussen ouders, pedagogisch medewerkers en leidinggevenden is dan ook belangrijk voor ons. Wij hebben onze eigen manieren van verzorgen bepaald, maar er is natuurlijk altijd ruimte voor overleg over enige aanpassingen hierin.

Wij volgen een snoepvrij eetbeleid, met als uitzondering een eventueel zoet kleinigheidje rond verjaardagen en feestdagen.

Eten wordt door ons gezien als een sociaal groepsgebeuren. Het is een gezellig rustpunt op de dag waarbij aandacht wordt besteed aan eenvoudige tafelmanieren en aandacht voor elkaar. Eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen, al proberen we kinderen wel te stimuleren hun bord leeg te eten en hun beker leeg te drinken. Hierbij staat het prijzen van positief en het negeren van negatief gedrag voorop.

Fruit is er iedere dag, in de ochtend eten de kinderen in de kring een stuk fruit. Er wordt geprobeerd het fruit zo min mogelijk in stukken te snijden of al geschild te eten. Er wordt alvast geoefend voor straks in de kleuterklas waar het kind het ook zelf moet kunnen. Later op de dag krijgen de kinderen

een tussendoortje, dit zijn dingen als rauwkost, een cracker of rozijnen. Kinderen lunchen een warme maaltijd bereid door Moekes Maaltijd. Vanzelfsprekend wordt er ten aanzien van het eten rekening gehouden met diëten, allergieën, vegetariërs, geloofsovertuigingen en met wat kinderen echt niet lekker vinden.

Ook zindelijkheidstraining vanaf een bepaalde leeftijd is iets wat bij verzorgen hoort. Wij gaan er vanuit dat een kind zindelijk wordt, als het daar zelf aan toe is. Vanaf het moment dat de pedagogisch medewerkers merken dat een kind hier bewuster mee omgaat, spelen zij hierop in en zal er overleg met ouders plaatsvinden.

De basisschool stelt de eis dat een kind zindelijk moet zijn om te worden toegelaten. Mocht een kind van 3,5 jaar nog niet bewust bezig zijn met zindelijk worden, dan zal hier vanuit de pedagogisch medewerkers meer aandacht aan worden besteed. Een kind zonder luier laten oefenen gebeurt altijd in overleg met de ouders.

2.8 Peuterplusgroep in relatie tot de andere groepen bij Klein & Co

Klein & Co biedt kinderopvang op verticale groepen van nul tot vier jaar en vanaf drie jaar is er de mogelijkheid om door te stromen naar een peuterplusgroep. Ouders houden de keuze om hun kind op de verticale groep te houden of om door te laten stromen. Kinderen die al opvang afnemen bij een groep van Klein & Co hebben voorrang op een plek op de peuterplusgroep op kinderen die nog niet bij Klein & Co opvang afnemen. Een peuter wordt pas definitief verplaatst als er een plek vrij is op de peuterplusgroep. De groep die de peuter verlaat, zorgt voor een warme overdracht naar de peuterplusgroep. Ook zal er net zoals op de verticale groepen een wenperiode zijn. De peuters moeten wennen aan nieuwe groepsleden, ruimte en pedagogisch medewerkers. Onze ervaring is dat de kinderen die intern doorschuiven vaak aan een dagdeel wennen genoeg hebben. Kinderen die voor het eerst naar de opvang gaan zullen een aangepast wenschema hebben wat lijkt op het wenschema dat wij hanteren op de verticale groep. De mentor zal in overleg met de ouders een passend wenschema afspreken met ieder kind dat start op de peuterplusgroep.

De pedagogisch medewerkers van de peuterplusgroep zijn gespecialiseerd in de ontwikkeling van peuters. Door samenwerking met de verticale groepen bij Klein & Co delen zij de kennis en ervaring die zij opdoen tijdens hun werk met de pedagogisch medewerkers op de verticale groepen. Daardoor wordt bij heel Klein & Co de kwaliteit van peuteropvang vergroot.